

Outi Äyräs-Blumberg
Anna Sandberg
Joni Komulainen

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Asia: HE 94/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain 54 §:n muuttamisesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 25 §:n 4 momentin kumoamisesta
<https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+94/2024>

Esityksessä ehdotetaan, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettua lakia muutettaisiin siten, että potilastietoja olisi oikeus luovuttaa Uudenmaan maakunnassa potilaan hoidon edellyttämässä laajuudessa, jos potilas ei ole kieltänyt tietojen luovuttamista. Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain säännös, joka koskee potilastietojen luovuttamista Uudenmaan maakunnassa, kumotaan, koska vastaava sääntely sisältyy sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettuun lakiin.

Esityksen tavoitteena on säätää potilastietojen luovuttamisesta Uudellamaalla pysyvällä lainsäädännöllä. Tällä hetkellä asiasta säädetään voimaanpanolain 64 a §:ssä, joka on voimassa 31.12.2025 saakka. Esityksessä ehdotetaan, että asiakastietolain 54 §:ää muutetaan siten, että Uudenmaan maakunnan alueella potilasta hoitavalla hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän terveystalouksia järjestävällä ja toteuttavalla toimivaltaisella viranomaisella ja sen lukuun toimivalla olisi oikeus luovuttaa potilastietoja salassapitosäännösten estämättä toiselle Uudenmaan maakunnan hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän terveystalouksien järjestämisestä vastaavalle toimivaltaiselle viranomaiselle, mutta potilaalla olisi oikeus kieltää tietojensa luovuttaminen. Kielto-oikeudella suojataan potilaan tiedollista itsemääräämisoikeutta. Potilastietojen luovuttaminen vastaisi täten terveydenhuoltolain 9 §:n mukaista sairaanhoitopiirin alueen yhteisrekisteriä koskevaa sääntelyä, joka kumottiin sote-uudistuksen yhteydessä. Esityksen tavoitteena on mahdollistaa potilastietojen saumaton käsittely Uudenmaan maakunnan alueella, mutta esityksen tavoitteena on myös turvata asiakkaan tiedollista itsemääräämisoikeutta. Sääntelyn toiminnallisena tavoitteena on taata Uudenmaan maakunnan alueelle erillisratkaisusta huolimatta mahdollisimman samankaltainen potilastietojen käsittelyn kokonaisuus kuin muilla hyvinvointialueilla on.

Esityksessä ehdotetaan myös, että Uusimaa-lain 25 §:n 4 momentti kumotaan, koska vastaava sääntely sisältyy uuteen asiakastietolakiin. Uuden asiakastietolain 4 §:n 3 momentissa säädetään, että terveydenhuollon toimintayksiköissä saa käsitellä palvelunantajan rekisteriin kuuluvia potilaan hoidon toteuttamisen kannalta välttämättömiä potilastietoja salassapitosäännösten estämättä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Johtaja Aleksi Yrttiaho

Neuvotteleva virkamies Outi Äyräs-Blumberg